

- 4) підготовка доповідей;
- 5) підготовка письмових відповідей на проблемні питання;
- 6) виготовлення наочних посібників і т.п.

При цьому варто зауважити, що завдання, винесені на самостійну підготовку, можуть бути обов'язковими і необов'язковими.

У сучасних умовах, коли в усіх сферах суспільного життя відбувається безперервне оновлення і поновлення знань, система вищої освіти, керуючи самостійною роботою і контролюючи її, допомагає своїм студентам стати в майбутньому фахівцями, здатними до саморозвитку та самоосвіти.

В.М. Овчаренко

НЕДОЛІКИ І ПЕРЕВАГИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ

Недоліки тестування, як правило, пов'язуються, по-перше, з «угаданням» правильної відповіді з декількох можливих, а, по-друге, з тим, що частина відповідей відразу виключається студентами як повна нісенітниця, що вважається «підказкою» правильної відповіді для тих студентів, які вміють мислити логічно. Скандально відомий російський історик і публіцист Ілля Вікторович Смірнов дав навіть визначення самого терміна «тестування», яке в оригіналі звучить так: «...дешевый и простой механизм формальной отчетности в тех случаях, когда реальное наличие знаний безразлично или даже нежелательно». Відверта скандальна перекрученість такого «визначення» процесу тестування, тим не менш, висвітлює головний недолік тестової перевірки знань – формальний характер отриманих результатів.

Іншими недоліками можуть бути двозначність питань, неоднозначність відповідей, абсолютизація певних особливостей філософських концепцій тощо. Однак останні недоліки пов'язані не з процесом тестування, а з якістю і ретельністю розроблення самих тестів. Значно важливішим недоліком процесу тестування може бути, як це не дивно, процес «спеціальної» спрямованої підготовки до тестування на семінарах і навіть на лекціях. Це своєрідне «тренування», коли реальне мислення і логіка стають непотрібними, дійсно руйнує саму по собі плідну ідею тестового контролю знань. Після таких «натаскувань» результати тестувань можуть бути вдвічі більшими від реального рівня знань.

Саме прагнення «вгадати» якомога більше правильних відповідей – це вже не тестування, а своєрідна лотерея. Реальне тестування є не вгадуванням, а свідомим пошуком і вибором правильних відповідей на цікаві і достатньо відомі питання. Такі питання, бажано в іншій формі, обов'язково повинні розглядатися на попередніх лекціях або семінарських

заняттях. Саме абсолютизація можливості вгадування є тим перекрученням самої ідеї тестування, яке нам намагається нав'язати І.В. Смірнов та його послідовники.

Сам процес тестування, крім вказаних недоліків, має свої переваги. Перша перевага – це об'єктивність результатів, яка досягається виключенням додаткової аудиторної підготовки студентів до процесу тестування та виключенням повторних тестувань одних і тих тем. Друга – це видимість глибини засвоєння студентами окремих тем і розділів курсу. Третя – швидкість отримання результатів навіть у такій специфічній галузі знань, як філософія. Звичайно, треба пам'ятати, що тестування – це лише один із методів перевірки рівня знань, який не можна абсолютизувати і який не виключає інших.

І.Д. Загрійчук

ЕВРИСТИЧНА ФУНКЦІЯ ФІЛОСОФІЇ І ПРОДУКТИВНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

Проблема продуктивності праці вочевидь є такою не лише для виробництва, але й для всіх інших сфер життєдіяльності людини, зокрема й для роботи навчальної. В умовах, коли суспільний прогрес пришвидшується з кожним роком, «йти в ногу з часом» стає все важче і важче, якщо не виробити в собі здатність постійно та ефективно вчитись. Останнє ж означає швидко орієнтуватись у потоці літератури, вміння відбирати необхідні джерела та в максимально короткий термін їх засвоювати. Яким способом можна досягти такого рівня освоєння світу та які інструменти можна і необхідно для цього використати?

Всім відоме висловлювання: «за деревами не бачити лісу». Воно використовується тоді, коли хочуть по-дружньому нагадати співрозмовнику, що йому б варто більш глибоко, більш теоретично сформулювати своє бачення проблеми та її вирішення. Іншими словами, мова тут іде про понятійне мислення, про необхідність узагальнення емпіричних фактів, про узгодження останніх в єдиній системі знання. Або ось ще один приклад, який зайве свідчить, що без оволодіння загальним, людині в науці робити нічого. «Хто не оволодіє загальним, той постійно буде спотикатись об нього». Вміння ж узагальнювати формується вивченням наук, але найкращим способом доведення цієї здібності до філігранності є оволодіння філософією, що те саме якби ми сказали, що слід навчитись методу теоретичного мислення.

Не раз уже підкреслювалось, що навчитись теоретичному мисленню можна найкраще, якщо вивчаєш історію філософії, коли занурюєшся в «лабораторію» творчого мислення, коли не задовольняєшся готовими результатами дослідження, а відслідковуєш, якими шляхами ці результати